

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De tribus granis, quibus Abbas Gisilbertus se condire dicebat pulmenta
monachorum, cap. 78

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

vescimur, & ardentè sumimus, quia magnum Dei donum est, quando viris delicatis, postquam conuersi fuerint ad Christum, incondita pulmentaria leguminum vertuntur in conuiuium. Audi de hoc verbum satis iocundum.

CAPVT LXXVIII.

EO tempore, quo milites illi honesti, & in seculo nominati, videlicet Vlricus cognomento Flasse, & Gerardus cognomento Waschart, Carolus & Marcinannus Colonenses, alijque tam ex clericis, quam ex laicis viri diuites in Hemmenrode conuersi fuissent, & in ordine confortati; quidam ex secularibus, & dictorum militum notus & amicus, ait beatæ memoriæ domino Gisilberto eorum Abbati: Nō sufficio mirari, quod tales viri, in seculo tam delicati, oleribus inconditis, pisa & lente possunt vti. Cui ille respondit: Ego tria grana piperis appono, quibus eadem grossa pulmēta condiuntur, vt penè nihil in suis scutellis comedentes relinquunt. Mirante illo, & non intelligente quod audierat, Abbas subiunxit, dicens: Ego tibi exponam; primum granum piperis, sunt longæ vigiliæ matutinarum; secundum, labor manuum; tertium granum est desperatio ferculi lautioris. Ecce ista sunt tria grana, quibus appositis, optimi saporis fiunt pulmenta nostra. Et puto vehemēter, quod monachus magis peccet pisam suam, siue lenticulam propter torsiones vel humores melancolicos vitando, quàm nimis ex illis sumendo. Si apposita sumere noluerit, necesse est vt lautiora vel appetat vel requirat. Si ea data fuerint, ex consuetudine pusillanimes scādalizat: si negata, ante tempus deficiet. Monachus vacuo ventre non potest bene ieiunare, vigilare, laborare. Hinc est quod sanctus Bernardus tales, in quodam sermone satis acriter reprehēdit. Cibaria nostra nō sunt multū cōfortatiua, & ideo oportet nos ex eis sumere vsque ad satietatem. APOLLONIVS: Quid sentiendum est de illis, qui per occasionem frequenter in seculo sunt, & penè quotidie cibis delicatis vescūtur? Erunt ne æquales fratribus suis in merito, qui cibis

*Religiosis
quid ci-
bos viles.
sapidos
efficiat.*

*Bern. ser.
30. in
Cantica*

regularibus tormētantur. CAESARIUS: Non est mentis illos iudicare, vnusquisque secundum suum laborem recipiet: dicam tibi tamen de hoc cuiusdam laici sententiam satis delectabilem, contra quendam Cardinalem ioculariter prolatam.

CAPVT LXXIX.

SAnctæ recordationis dominus Henricus Albanensis Episcopus & Cardinalis, anno 1188. missus à Clemente Papa temporibus Frederici Imperatoris, prædicare crucem in Alemania contra Saracenos, quosdam sibi terræ nostræ monachos ordinis Cisterciensis assumpsit. Die quadam, cum simul equitarent, & ipse diceret in generali: Quis vestrum dicit nobis aliquid boni? Respondit vnus: Ille, demonstrato quodam Conuerso monacho laico, cuius nomen excidit, & præceptum est ei statim à Cardinale, vt verbum proponeret exhortationis. Ille primùm se excusans, dicens laicum non debere literatis aliquid loqui, tandem sic exorsus est: Quando mortui fuerimus, & deducti ad paradysum, occurret nobis sanctus pater noster Benedictus; visis nobis monachis cucullatis, cum gaudijs introducet: viso verò Henrico Episcopo & Cardinali, mirabitur insultatum eum, & dicit: Quis enim es tu? Et ille: Pater ego sum monachus Cisterciensis; respondebit sanctus: Nequaquam, monachus non est corniculatus. Tunc Henrico satis pro se allegante, tandem huiusmodi data sententia, dicit ostiarijs sanctus Benedictus: Ponite eum supinum, & stomachum eius sciindentes aperite: si inueneritis olera incondita, fabam, pisam, lentem, pulres, cibosque regulares, cum monachis intromittatur: Sin autem, scilicet pisces grossos, & cibos seculares atque delicatos, foris maneat. Deinde conuersus ad Cardinalem subiecit: Quid illa hora dicturus es pauper Henrice? Ad quod verbum Cardinalis subridens, sermonem commendauit. Ego eundem venerabilem Episcopum & monachum in ecclesia sancti Petri Coloniae adhuc puer audiui crucem prædicantem, & plurimos ibidem vidi signantem, eratque iustus & sanctus, manus suas ab omni munere excu-